

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Bagterp - Børnehaven

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse i Børnehuset Bagterp. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det pædagogiske arbejde i hverdagen.

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan vi i Børnehuset Bagterp, så vidt muligt, gennem hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiver og deltagelse, til børnefællesskabet, til den aktuelle børnegrupes sammensætning og til børnenes forskellige forudsætninger.

Vi arbejder med, at det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er integreret i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Vi tilstræber at vurdere børnemiljøet i et børneperspektiv, og i at inddrage børns oplevelser af børnemiljøet ud fra deres alder og modenhed.

Vi bygger den pædagogiske læreplan på de beskrivelser af rammer og indhold for den styrkede læreplan, der fremgår af lovgivningen og på Hjørring Kommunes Børnepolitik.

Hvis du vil vide mere om rammen for den pædagogiske læreplan:

<https://emu.dk/dagtilbud/forskning-og-viden/den-styrkede-paedagogiske-laereplan/den-styrkede-paedagogiske>

Hvis du vil vide mere om Dagtilbudspolitikken:

<https://hjoerring.dk/demokrati/planer-politikker-og-strategier/politikker-boern-unge-og-familie/dagtilbudspolitik>

Kort om Børnehuset Bagterp

Børnehuset Bagterp er en institution i Hjørring Sydøst, som rummer en almindelig børnehave med gennemsnitligt 60 børn og en vuggestue med gennemsnitligt 15 børn.

Vores hus er præget af høj faglighed, og vi har en læringskultur, hvor vi er bevidste om vores roller som kulturbærere og karavaneførere.

Vi vægter at have en anerkendende tilgang og vi arbejder ud fra ICDP, både i vores samspil med børnene, og også i forhold til samarbejdet med forældrene.

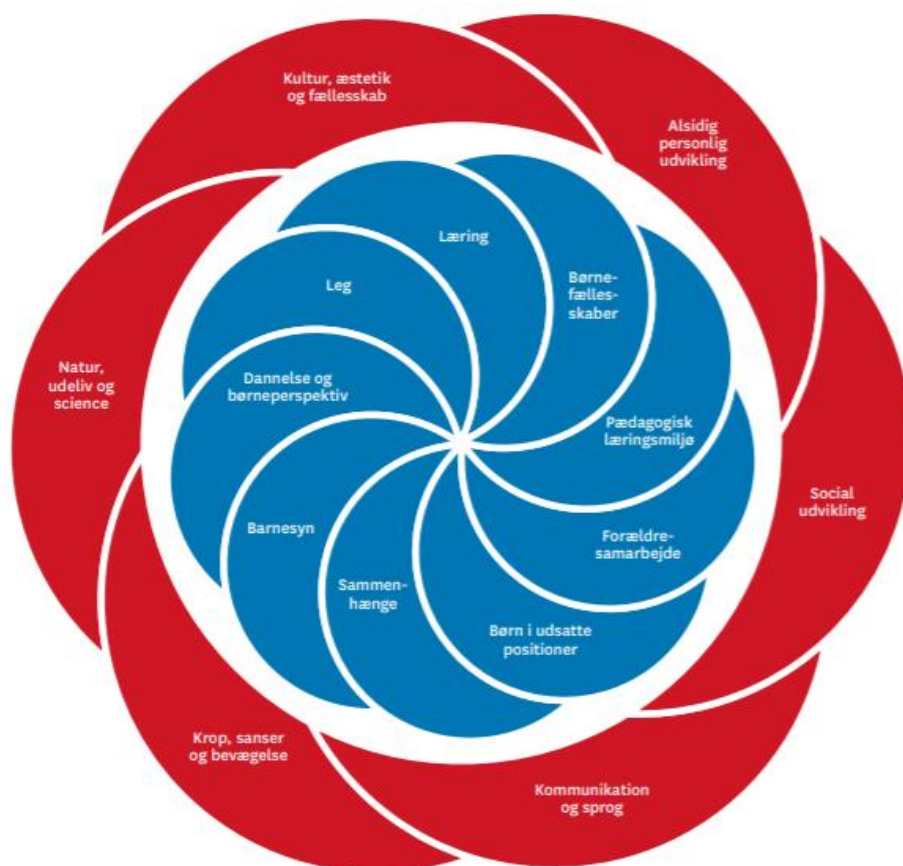
Vi vægter at have en ressourceorienteret tilgang, hvor relationerne og barnets deltagelsesmuligheder er i fokus.

Vi er tæt på børnene, så vi kan opmuntre, guide og understøtte dem igennem dagligdagen. Vi arbejder ud fra barnets nærmeste udviklingszone (NUZO) og har fokus på det enkelte barns trivsel, læring og udvikling.

Vi sørger for en varm, venlig og respektfuld omgangstone, hvor der er positive interaktioner og en behagelig atmosfære.

Vi tilbyder små ture ud af huset i vores nærmiljø, aktiviteter hvor kroppen og sanserne er i spil, og vi har særlig fokus på, at børnene altid lærer gennem leg, og at læring er noget, der foregår igennem hele dagen.

Der er mulighed for frokostordning i børnehaven og vuggestuen, forældrene vælger denne hvert andet år. Næste valg er i 2024.

Det pædagogiske grundlag

<p>Temaer i det pædagogiske grundlag</p>	<p>Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset Bagterp forholder os til temaet</p>
<p>Børnesyn</p> <p>Hvordan kommer "børnesyn" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Barndommen har værdi i sig selv, og man skal have tid til at være barn og udvikle sig.</p> <p>Vi forsøger at udfordre børnene passende, og støtte dem i deres udvikling på alle områder.</p> <p>Børn gør det bedste de kan, og når der er udfordringer, ser vi på det miljø, der er omkring børnene.</p>
<p>Dannelse og børneperspektiver</p> <p>Hvordan kommer "dannelse og børneperspektiver" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Alle børn gør det bedste de kan og har lært. Derfor forsøger vi at se barnets intention og hvad der kan ligge bag (uhensigtsmæssige) handlinger. Hvordan oplever barnet en given situation? og hvordan kan vi bedst hjælpe det videre?</p>
<p>Leg</p> <p>Hvordan kommer "leg" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Leg har en betydelig plads i hverdagen, og personalet er opmærksomme på, hvordan børnenes legefællesskaber udvikler sig, og om det er nødvendigt at rammesætte lege, så børnene får afprøvet nye roller og fællesskaber.</p> <p>Det ser man ved, at vi ser om børnene deltager, og hvis ikke hjælper vi med at etablere lege, deltage i lege, stille materialer til rådighed.</p> <p>De voksne deltager i lege, ofte på gulv, og støtter at legen fortsætter og udvikler sig.</p> <p>Vi laver legegrupper, hvor børnene kan lege i rammesatte grupper og af og til også med rammesat legetøj.</p> <p>Vi interesserer os for børnenes lege, og viser dem, at vi ser deres leg, støtter den, og kan hjælpe dem, hvis der er udfordringer.</p>
<p>Læring</p> <p>Hvordan kommer "læring" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Børn lærer gennem leg og eksperimenter, og børnenes leg viser personalet, hvad børnene er optagede af og i gang med at lære sig.</p> <p>Det er vigtigt for os, at der er mulighed for individualiseret læring, og at der er læringsinteraktioner, der relaterer til rutiner og lege.</p>

	<p>Personalet inspirerer børnene og giver dem oplevelser, som kan vække interesser. De videre forløb afhænger af, hvad børnene bliver optaget af.</p> <p>Eksempelvis spiller vi naturbingo, og det er blevet til stor opmærksomhed på forskellige naturfænomener.</p> <p>Vi er opmærksomme på børns initiativer, eksempelvis har vi mange papkasser pga madordning, og i perioder er der rigtig gode ideer, som vi støtter børnene i at udføre.</p> <p>Vi er opmærksomme på, at børn deltager i forskellige læringsaktiviteter og får mod til at lære og lave nye ting.</p> <p>Vi udvider børnenes interesser for emner, de er blevet optagede af. Eksempelvis på skovtur var der meget affald, som børnene fik øje på, og så begyndte vi at samle affald, træffe aftale med AVV og sammen med børnene se på og undre sig over affaldet, og lære om sortering.</p> <p>Vi har mange materialer, der kan udfordre børnene og skabe læring.</p>
<p>Børnefællesskaber</p> <p>Hvordan kommer "børnefællesskaber" fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os - og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?</p>	<p>Alle børn har ret til at være en del af et fællesskab. I børnehuset kan det være mindre eller større fællesskaber og venskaber, som vi understøtter ved at italesætte dem og give plads til dem.</p> <p>Vi kan arbejde med børnenes status og placering i fællesskaber og ad den vej sikre og støtte børnenes deltagelsesmuligheder.</p> <p>Vi sørger for, at der er differentierede muligheder for at deltage. Det gør vi ved at have indtænkt muligheder for at trække sig, eller deltage på andre måder i vokseninitierede fællesskaber og aktiviteter.</p> <p>Personalet deltager i de forskellige typer lege og fællesskaber og modellerer positivt samspil.</p>

Det pædagogiske grundlag

<p>Temaer i det pædagogiske grundlag</p>	<p>Korte retningsgivende refleksioner og eksempler på, hvordan vi i Børnehuset Bagterp forholder os til temaet</p>
<p>Pædagogisk læringsmiljø</p> <p>Hvordan har vi gennem hele dagen etableret et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.</p>	<p>Det psykiske og følelsesmæssige læringsmiljø er varmt og imødekommende.</p> <p>Der sørges for jævnlig kontakt mellem børn og personale, og for at atmosfæren er behagelig og afslappet.</p> <p>Personalet varme signaler i form af smil og fysisk berøring, og problemer håndteres roligt og trygt.</p> <p>Børneinitierede aktiviteter støtter og opmuntrer vi i løbet af dagen, eksempelvis bygge ting af papkasser, gemmeleg, bankebøf, politi og røver, skovtur osv..</p> <p>I indretningen indenfor bestræber vi os på indbydende læringsmiljøer, der er interessante for børnene.</p> <p>Miljøerne støttes af de voksne, så alle ved, hvordan man kan lege der. Vokseninitierede aktiviteter: Vi har børnene med til praktiske opgaver, eksempelvis at dække bord, rydde op, ordne opgaver ude mm.</p> <p>Vi forsøger at synliggøre den daglige organisering af rutiner for børnene.</p> <p>Vi har indrettet forskellige læringsmiljøer, hvor der er mulighed for forskellige konstruktionslege, dyr, tegne/skrivegrej, førmatematiske materialer, bogstaver/tal/alfabet/ugedage, kreativt værksted mm, som vi opmuntrer og støtter børnene i at gå i gang med.</p>
<p>Forældresamarbejde</p> <p>Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?</p>	<p>Vi bruger redskaber som Dialoghjul, sprogvurdering, netværksmøder, forældrearrangementer mv.</p> <p>Uformelle samtaler: vi fokuserer på at tale med forældre om deres barn.</p> <p>Formelle samtaler: vi spørger til forældrene og deres opfattelse De emner/læring vi arbejder med i hverdagen, inddrager vi forældrene i, og giver forældrene ideer til, hvordan de kan støtte barnet hjemme.</p>

<p>Børn i udsatte positioner</p> <p>Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?</p>	<p>Vi møder alle børn i troen på, at de gør det bedste de kan. Vi imødekommer at børns behov er forskellige.</p> <p>Alle børn er en del af fællesskabet, og børn kommer ikke til syne på en uhensigtsmæssig måde.</p> <p>Vi tilrettelægger aktiviteter og rutiner så alle børn kan indgå i fællesskabet.</p> <p>Eksempelvis...at barnet kan have brug/ behov for at være i en mindre børnegruppe i løbet af dagen, holde en pause fra fællesskabet, have mulighed for at trække sig, være tæt på en voksen eller andet, der gavner barnets trivsel.</p> <p>Det kan osse være i de faste rutiner, som toiletbesøg, borddækning, måltider m.m, hvor barnet har brug for særlig støtte og opmærksomhed, så forsøger vi at gøre det.</p> <p>Vi samarbejder med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere, sådan at vi kan få råd og vejledning samt sparring til, hvad vi kan ændre i barnets miljø, så trivslen øges.</p>
<p>Sammenhænge</p> <p>Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?</p>	<p>De enkelte klasser mødes på skift i Bagterp skoven, hvor deres kommende lærer mødes med dem.</p> <p>Børnene er på besøg på skolen, i den klasse som deres kommende lærer har, de deltager 3 timer af skoledagen</p> <p>Vi laver også genkendelighed i børnehaven, hvor vi gør nogle af de ting, børnene senere vil møde i skolen, eks. time timer, vi læser bøger og synger sange, vi trækker legevenner og vi laver en yogaøvelse som bruges på skolen</p> <p>Vi laver også brobygning til dagplejen. Dagplejen kommer (så vidt muligt) på besøg med de kommende børn, de har mappe med fra dagplejen som vi kigger i sammen med barnet.</p> <p>Vi læser en bog som også bruges i dagplejen og der er aftalt en sang som synges i dagplejen og her i børnehaven. I børnehaven leger vi skole og frikvarter.</p> <p>Vi sørger for en individualiseret tilgang, hvor vi viser interesse for, hvad det enkelte barn er optaget af.</p>

<p>Inddragelse af lokalsamfundet</p> <p>Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?</p>	<p>Vi bruger sportspladsen til forskellige motoriske aktiviteter. Vi har samarbejde med BIF, hvor vi låner legeplads, og deltager i fællesaktiviteter.</p> <p>Vi besøger Bidstrupkirken ved jul og påske til de arrangementer de laver for børnehaver i lokalområdet.</p> <p>Vi bruger naturområderne omkring børnehaven.</p> <p>Vi samarbejder med kulturinstitutioner, historisk museum, matematikkens hus og biblioteket.</p>
---	--

1. ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

Mål for det pædagogiske læringsmiljø

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social - og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Alle børn skal føle sig set, hørt og forstået. Vi forsøger at se bagom handlinger, og forstå barnets intention.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vi tilpasser miljøet, så børnene kan mestre mest muligt selv. Det være sig i garderobe, på toiletter, ved spisning mv. Vi har toiletter, håndvaske, garderober og flere møbler, bestik og service i børnestørrelse. Ligeledes er vores læringsmiljøer indrettet så legetøjet/materialer er tilgængeligt for børnene. Der hænger billeder af børnene på deres grupperum, så børnene kan se, at de hører til i fællesskabet der.
I det psykiske læringsmiljø	Vi tilstræber at tilrettelægge aktiviteter og rutiner på toiletter og i garderober i mindre grupper, så der er mulighed for at se og høre det enkelte barn og ro til fordybelse, selvhjulpenhed og udvikling. Vi roser, anerkender og giver omsorg. Vi snakker med børn, griber det de er optaget af, snakker og undersøger sammen. Vi sørger for en behagelig tone og er i dialog med børnene om det der foregår. Vi cirkulerer og besøger børnenes lege, og viser interesse og værdsættelse af, hvad de laver.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi har legetøj og materialer i en god/indbydende kvalitet, der indbyder til leg og kreativt udviklende aktiviteter. Vi skaber læringsmiljøer der viser børnene hvad de kan lege der. Læringsmiljøer er indrettet så der mulighed for fordybelse. Læringsmiljøerne bliver løbende udskiftet, alt efter hvad børnene er optaget af og hvad vi voksne vil supplere med.

Når vi arbejder med alsidig personlig udvikling, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, og italesætter det. Vi taler om, hvad vi hver især øver os på, og synliggør at vi er forskellige og kan noget forskelligt. Vi støtter børnene der hvor de er i deres udvikling. Vi har systemer og italesætter turtagning, sådan at børnene kan opleve retfærdighed. Eksempelvis hvis tur det er til borddækning eller at have noget bestemt legetøj. Vi sørger for en varm, behagelig og afslappet atmosfære
Børn i udsatte positioner:
Vi laver systemer for pleje og omsorg, så der er genkendelighed og ro, for børn der har brug for det i rutiner. Vi samarbejder med relevante fagpersoner og bruger de muligheder vi har for råd og vejledning. Vi har en fleksibel tilgang til, hvordan børnene kommer igennem rutiner eller andet, der kan være svært. Vi bruger timetimer og pictogrammer, hvis det kan være en hjælp for børnene. Vi sørger for fællesskaber, og for at børn ikke bliver synlige på en uhensigtsmæssig måde.
Forældresamarbejde:
vi inddrager forældrene i, hvad børnene øver sig på eller hvad vi har fokus på. Vi har opfølgingsmøder sammen med forældre til børn, hvor der er særlig indsats. Vi rådgiver forældre ift hvad der er godt at støtte op om i barnets udvikling, eksempelvis renlighed eller andre ting, som barnet kan mestre selv.
Sammenhænge:
Vi brobygger med skole, dagpleje og hjem omkring barnets udvikling.

2. SOCIAL UDVIKLING

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Vi har valgt at vores institution har aldersopdelte grupper i formiddagstimerne.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	Vores læringsmiljø afspejler børnegruppens behov, alt efter hvilken alder og interesser de har. Børnene øver sig i at give plads til og få øje på andre, eksempelvis i spil, frokost, hvor man hjælper hinanden med at dele maden ud, vaske hænder, rollelege mm, hvor de skal afstemme sig efter hinanden. Personalet italesætter og guider.
I det psykiske læringsmiljø	Personalet rammesætter det psykiske miljø på en positiv måde og er selv gode rollemodeller for positive sociale interaktioner. Vi sørger for at interaktioner mellem personale og børn er respektfulde, varme og venlige. Vi er på sidelinjen til at hjælpe med at løse evt. konflikter i legen. Vi støtter og hjælper de børn der har svært ved at være i en rolleleg ved evt. at være med i eller på sidelinjen i legen Vi laver legegrupper, som kan støtte at lege kommer i gang, at alle deltager, at der er ro til legen, at børnene får øje på nye sider af hinanden. Vi forsøger at se og italesætte intentioner. Vi italesætter handlinger, hvor børnene gør noget godt for andre, og hjælper børnene til at få øje på muligheder i konfliktløsning.
I det æstetiske læringsmiljø	Vi hænger billeder op af børnene på væggene, så de kan se at de er en del af et fællesskab. Vi tager billeder af grupper af børn, fremfor portrætbilleder. Alle børn er med til at udsmykke stuerne, og alle børns produkter bliver betragtet lige værdifulde.

Når vi arbejder med social udvikling, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi støtter børnenes venskaber og at de får øvet sig i, at respektere hinandens ting, lege og handlinger. Vi støtter nye eller spirende legerelationer, som kan udvikle sig til venskaber.
Børn i udsatte positioner:
Vi tilpasser aktiviteterne efter deres færdigheder. Ex. Ved at lave aktiviteterne i mindre grupper. Vi laver legegrupper for at de kan få relationer med andre børn. Vi opfordrer forældrene til at lave legeaftaler. Differentierede regler.

Forældresamarbejde:
Forældrekafe, forældresamtaler, forældremøder. Projekt styrket forældresamarbejde. Billeder på Aula Ugeplan Div. Informationer på Aula.
Sammenhænge:
Vi vægter leg og den sociale dimension i brobygningen til skolen.

3. KOMMUNIKATION & SPROG

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kommunikation og sprog

Vi er aldersopdelte i formiddagstimerne, og for de yngstes vedkommende det meste af dagen. Vi opdeler os yderligere i mange aktiviteter, da mindre grupper giver mere taletid og mulighed for at kommunikere med alle børn.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, mod, selvværd og bevægelse

Det fysiske læringsmiljø	<p>Der er adgang til Krea materialer. Der er sang. Der er bøger og spil tilgængelige for børnene. Der er billeder af børnene på væggen, vi taler om hvad børnene er optaget af. Eksempelvis hvilken årstid det er, hvad barnet har på af tøj. Vi hænger børnenes tegninger op på væggen. Vi spørger ind til, hvad de har tegnet og stiller spørgsmål som ligger op til dialog. Der er navne på bordkort, så skriftsproget understøtter sproget og børnene bliver præsenteret for ordbilleder.</p> <p>Vi bruger sang og musik, eks at synge, når vi gynger, højtlesning, rim og remser. Vi har mange spil og variation af materialer i læringsmiljøerne</p> <p>Vi sætter ord på handlinger og begreber. Vi understøtter deres sprog når vi er med i deres leg. Vi synger med børnene. Læser bøger med børnene hvor den voksne støtter samtaler om historien.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Eksempel på pædagogisk tilgang, der understøtter sproget: Personalet taler specifikt og præcist om mennesker, ting, steder, handlinger og sørger for samtaler med alle børn. Personalet benytter mulighederne i materialer, lege mv til at introducere ord. Personalet opmunterer børn til at bruge sproget og stiller spørgsmål, der kræver lange svar. Vi benævner ting eks. i rutinesituationer. Vi benævner og italesætter følelser ved Konfliktløsning Vi sætter ord på egne og børnenes følelser Vi lytter og spørger ind når børnene fortæller om oplevelser de har haft.</p> <p>Vi benævner ting og handlinger i løbet af dagen. Når et barn ikke udtaler et ord helt korrekt, irettesætte vi ikke. Vi gentager ordet korrekt i vores sætning. Vi viser interesse for det børnene fortæller os ved, at lytte, stille uddybende spørgsmål og en anerkendende kommentarer til fortællingen.</p>

	<p>Vi stiller uddybende spørgsmål for at få en dialog og en fælles refleksion. Vi graderer spørgsmålene ud fra hvilke barn vi taler med. Vi uddyber og prøver at være specifikke, når vi giver beskeder eller ros. Vi italesætter, hvad man må, fremfor ikke må.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Eksempel på læringsmiljø, der giver børnene lyst til at eksperimentere og lege med sproget: vi er opmærksomme på at børn leger med sproget også med frække ordl. Vi finder ting bøger eller remser som kan få børnene til at grine. Vi har en legende tilgang og skaber en rar stemning for børnene både i rutinesituationer. generelt er vi opmærksomme på ikke at skælde ud og hæve vores stemmer. Vi guider børnene i hvordan man vasker hænder. Der hænger en "toiletsang" ved vasken, som vi synger. Vi guider børnene i hvordan de tager tøjet på i garderoben og hvis de ellers har brug for tøjskift, samt hjælper børnene til at tøj bliver lagt på plads. Vi sætter ord på, viser og støtter børnene i hvordan man rydder op. Vi italesætter de daglige rutiner ved at benævne det vi skal og hvordan vi gør.</p>

Når vi arbejder med kommunikation og sprog, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi spørger til, hvad børnene tænker, ser og synes, og aflæser mimik mv.
Børn i udsatte positioner:
<p>Eksempel på indsats: Tværfagligt samarbejde, sprogvurderinger, sparring Vi er opmærksomme på, at man kan kommunikere uden verbalt sprog, øjenkontakt, mimik, gestik mm, samt det førsproglige, hvor turtagning og øjenkontakt er vigtigt. Et barn som ikke har noget talesprog kan vælge ex. mellem vand og mælk og pege på det barnet vil have og det barnet vælger benævner den voksne. Ved børn med sproglige udfordringer, prøver vi at få respons på at barnet har forstået det man siger ex. Ved at barnet nikker eller peger. Vi irttesætter ikke talefejl, vi gentager det som barnet ville have sagt, med korrekt sætnings opbygning og udtale, nutid og datid. Vi er opmærksomme på, at det enkelte barn ikke udstilles uhensigtsmæssigt i lege, samtaler, og aktiviteter.</p>
Forældresamarbejde:
fælles opmærksomhed på sprogudvikling. generel opfordring til daglig højtlesning for børn. vidensdeling om børns sprogudvikling.
Sammenhænge:
Sprog og kommunikation indgår som en del af overgangshjul og overlevering.

4. KROP, SANSER & BEVÆGELSE

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Børnene har mulighed for at udfolde sig fysisk, og eksperimentere med sin krop. At barnet oplever at man kan bruge sin krop på, mange forskellige måder.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>At barnet har mulighed for og plads til cykle, hoppe, kravle, gyng, rutche, grave, balancere mv. Legepladsen er indrettet så alle grundbevægelser kan styrkes.</p> <p>Vi benytter legepladser i området.</p> <p>At barnet kan opleve og eksperimentere med elementerne.</p> <p>At barnet har mulighed for at klippe, klistre, male og afprøve forskellige materialer.</p> <p>Vi synger danser, og har sanglege.</p> <p>Der er plads til energiske lege inde.</p> <p>Vi leger på legepladsen, og på gåture for at styrke børnenes krop og bevægelse.</p> <p>Vi veksler imellem at barnet er i ro og i bevægelse.</p> <p>Vi har frokostordning og alle børn har kniv, gaffel og tallerken til måltidet, og alle forsøger at smøre, tage mere mad, hælde op mv. desuden rydder man af og deltager i opgaver med spisning.</p> <p>Vi etablerer miljøer, hvor børnene kan lære deres krop at kende, benævne kropsdele, funktioner mv. gennem lege, tegninger, bøger, tumlinge osv.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>vi understøtter børnenes lyst til at eksperimentere ved at gå forrest. Vi motivere og opmuntre de børn som har svært ved det. Tager dem i hånden og støtter dem i at udfordre deres krop og eksperimentere med materialer. Fejre deres små sejre.</p> <p>Vi bruger grundbevægelserne og kort til at lege med og øve bevægelserne.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>At vi motiverer og ser børnenes skridt.</p> <p>At barnet kan se "hvad jeg kan lege her" og læringsmiljøet ser indbydende ud.</p> <p>at der ude og inde er mulighed for at bruge kroppen på mange forskellige måder.</p>

Når vi arbejder med krop, sanser & bevægelse, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi ved at alle børn gør deres bedste. Vi er også de trygge hænder som giver omsorg, så de på ny er klar til at udforske/udfordre deres krop. Vi sørger for en tryk og venlig tone, og opmuntrer, hjælper og viser opmærksomhed. Vi sørger for muligheder for individualiseret læring.
Børn i udsatte positioner:
Vi tilrettelægger aktiviteter så alle børn har mulighed for at deltage, og at ingen bliver udstillet uhensigtsmæssigt. Vi er opmærksomme på, at børn der har brug for det får trænet gennem leg.
Forældresamarbejde:
Eksempel: vi taler med forældrene om hvad vi øver børnene i. Eksempelvis at øve sig i selv at tage tøj på. Vi taler med forældrene om at de også kan øve det derhjemme.
Sammenhænge:
Krop, sanser og bevægelse indgår i overgangshjul og overlevering.

5. NATUR, UDELIV OG SCIENCE

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om alsidig personlig udvikling

Der er forskellige udfordringer og eksperimenter i de forskellige grupper.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>Der er klodser til at bygge store konstruktioner, matematiske materialer, Krea materialer mv.</p> <p>Eksempler på eksperimenter med temaet: Farver: lege med at blande farver Vi fryser vand ned, hvor børnene har deres selvvalgte ting i, og derefter mærke, se, føle, evt. smage at isterning/ting tør op.</p> <p>Vi fanger haletudser, følger deres udvikling, og understøtter med tekst mv.</p> <p>Vi følger børnene og viser interesse og taler om de forskellige dyr børnene finder på legepladsen og hvor vi ellers færdes.</p> <p>Vi er på ture i naturen og følger årstidernes skiften, tager vejrfænomener op.</p> <p>Vi griber de muligheder som naturen og årstiderne giver os. Frost om vinteren, fryser is ned. Finder kryb om foråret. Vi sår, høster og smager på egne grøntsager. Har frugttræer på legepladsen.</p> <p>Vi har foderbrætter til fugle udenfor vinduet, snakker om hvilke fugle på legepladsen, har billeder indenfor, og børnene lærer at genkende fuglene.</p> <p>Der er miljøer med vægte, former, diverse figurer, materialer til sortering mv.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Vi taler med børnene om science, matematik mm, når der er lejlighed til det.</p> <p>Vi læser bøger om dyr og natur</p> <p>Vi benævner dyrene og taler om hvad de spiser og hvor de lever</p> <p>Vi opsøger viden og fakta på de digitale medier sammen med børnene</p> <p>Vi synger sange om naturfænomener.</p> <p>Vi stiller spørgsmål, ex. hvor mon egernet bor, hvad mon det spiser mm.</p> <p>Vi stiller "åbne" spørgsmål og i fælleskab prøver vi at finde svar på de spørgsmål børnene har.</p>

	<p>Vi italesætter og stiller materialer til rådighed, der giver oplevelser med mængder, farver, former, størrelser, og hvor der kan sorteres, sammenlignes, kombineres, ses i forhold til mv. Vi har udvidet områderne med flere materialer, så der er rigeligt.</p> <p>Læringsmiljøerne, eks. store klodser, indeholder inspiration til mulige lege/byggerier.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>Vi henter haletudser i den nærliggende sø og tager æg med tilbage til børnehaven og putter dem i et akvarie og følger deres udvikling til frø og så sætter vi dem tilbage i søen.</p> <p>det gør vi for at børnene udvikler ansvar for andre levende væsner, nysgerrighed på den udvikling ex. haletudsen har.</p> <p>Naturen inspirerer til mange krea-aktiviteter, og vi samler ting i naturen, som vi bruger hjemme. Eksempelvis tage sne med ind, og se hvad der sker. Samle blade, kogler, grene o.s.v. Og overføre indtrykket til et udtryk, eksempelvis malning eller andet børnene inspireres til..</p> <p>Vi øver os i at være nysgerrige sammen med børnene, og undersøge det børnene opdager og interesserer sig for.</p>

Når vi arbejder med natur, udeliv & science, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:
Vi bruger de muligheder, der opstår, til at lære og øve respekt for naturen og levende væsner.
Børn i udsatte positioner:
De børn som har behov, sørger vi for at sætte stillads op for, evt med en voksen, gode venner, pictogrammer eller guidning. Vi forsøger at følge børnenes spor, og give dem et ansvar de kan mestre.
Forældresamarbejde:
Inddrage forældre i aktiviteter, eks billeder af bolig til brug i børnegruppen. Information fra grupper og billeder på Aula.
Sammenhænge:
Temaet indgår i overgangshjul og dialoghjulssamtaler.

6. KULTUR, ÆSTETIK & FÆLLESSKAB

Børnegruppens aktuelle sammensætning og børnenes forskellige behov – hvordan ses det i vores læringsmiljø, når det drejer sig om kultur, æstetik og fællesskaber

Alle børn hører til i en fast gruppe, hvor der tages udgangspunkt i børnenes behov og deltagelsesmuligheder.

Hvordan kommer læreplanstemaet til udtryk dagen igennem og understøtter børnenes nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse:

I det fysiske læringsmiljø	<p>Vi markerer traditioner såsom fastelavn, sankt hans, påske, jul osv. Børnene har bøger til rådighed, vi ser film f.eks. I forbindelse med påske, Vi deltager i forskellige kulturelle tilbud udefra, vi laver teater og bruger kulturelle tjenester. Legekunst, Bibliotek, historisk museum, matematikkens hus, musikskolen, BIF mv. for at give børnene oplevelser med kultur og kulturinstitutioner, og få inspiration til lege og aktiviteter i børnehaven.</p> <p>Vi har indrettet miljøer til rollelege. Personalet er interesserede i børnenes lege og besøger dem, og leger eventuelt med. Vi sørger for passende rammer for fællesskaber, hvor vi støtter børnene i at interagere og kommunikere med hinanden.</p>
I det psykiske læringsmiljø	<p>Vi lægger vægt på, at det er historien omkring de forskellige traditioner, der formidles og leges. Vi øver os på, at det ikke er skabeloner til pynt der overtager, men at børnenes egne initiativer ift pynt til traditioner får plads og opmærksomhed.</p>
I det æstetiske læringsmiljø	<p>I forbindelse med højtider kan børnene lave pynt, hvis de ønsker det. Børnene kan inspirere og lære af hinanden. Vi vægter og støtter børnenes udtryk og har balance imellem brug af skabeloner og at understøtte børnenes fantasi og egne produkter.</p> <p>Der er miljøer, hvor børnene kan lege rollelege. eks område med dinofigurer, materialer til lege med dinoer, findes også udklædning, så man selv kan være dino.</p>

Når vi arbejder med Kultur, æstetik & fællesskab, kan det ses, at vi står på det DET FÆLLES PÆDAGOGISKE GRUNDLAG i disse konkrete eksempler fra hverdagen:

Læring, leg, børnefællesskaber, børnesyn, dannelse og børneperspektiv:

Da det ikke er alle familier, der fejrer de danske traditioner, er vi opmærksomme på, at disse ikke overtager den almindelige hverdag og gøremål. Vi skaber en balance, så alle kan være med. Det er forskelligt, hvordan børnene kan være med til forskellige tilbud, og vi udvælger og skaber deltagelse efter overvejelser herom.

Børn i udsatte positioner:
Vi overvejer deltagelsesmuligheder, og hvilke rammer der er nødvendige herfor, sådan at børnene ikke udstilles uhensigtsmæssigt.
Forældresamarbejde:
Forældre kan inddrages i aktiviteter/oplevelser. eks. deltage i arrangement i området Vi laver dage, hvor børnehaven er åben for forældre eller bedsteforældre, og hvor man kan komme og deltage i ens barns hverdag, og afprøve det børnene kan lide at gøre.
Sammenhænge:
Temaet indgår i Overgangshjul og dialoghjul.

Systemisk evaluering

Vi vil gerne opnå at:	Ved at undersøge, dokumentere og analysere vores praksis ved vi nu at:	Derfor vil vi fremover:
Fælles forståelse af pædagogiske læringsmiljøer og udvikling heraf. Fælles forståelse af den styrkede pædagogiske læreplan. Ny medarbejdergruppe skal finde fodfæste sammen.	Der bruges kvalid og evalueringscirklen	
Fælles forståelse af Børnesyn	Der bruges kvalid og evalueringscirklen. Til inspiration bruges video/podcast	
Ændring til aldersintegrerede grupper	Fra august 2024. Forår 2024 bruges til planlægning.	